

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Breviario Concionatorio, Strenæ, Fidelis Prophetissa Concionibus de B. M. Virgine serviens, Conciones Occurrentes & Funebres

Tylkowski, Wojciech

Oliva, 1686

Caput X. Beatam dicit Vi[r]ginem omnis omninò Generatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51821)

C A P U T X.

Beatam dicit Virginem omnis
omnino Generatio.

II. Beatam dicunt Judæi recentiores, quia est
eorum Benefactrix.

Non deserit S. Virgo etiam illos, qui se ipsos deseruerunt, habet
eorum curam, qui omnem salutis suæ curam abjecerunt, ad quam ut
illos reducat, eorum temporalibus negotijs favet, ut per hæc beneficia
ad æternorum desiderium excitet. Judæorum gentem hic descripsisse
me quisque concedet: jam verò quomodo eam S. Virgo beneficijs
trahat, audiamus. *Belvac. in suo spec.* meminit. Premebatur partus doloribus
quædam Hebræa, ac omni spe destituebatur; immissa in laures, ejus vox coelitus:
Invoca & pronuntia nomen Mariæ, & sanaberis; quod tibi fecit, sanitatem
consecuta corporis, expetijt & animæ. Hic non decet quoddam Talmudistarum
commentum, quod *Canisius lib. 1. cap. 11.* habet. Hebræi inter arcana sua ce-
leberrimam dicunt, unam inter creaturas omnes præstantissimam esse, ipsi
Mitatron: hoc est Principem facierum appellant, quia semper stat ante faciem
summi Imperatoris, & jus habet ad ipsius præsentiam bene meritos introducendi.
Animadversum autem ab eruditis, Mariæ nomen cum illo Mitatron haud per-
peram convenire. Refertur in *annalibus Lauretanis Laur. Riera* Hebræum apud
Turcas ob scelera incarceratum, sententiam ultimam expectantem ad Christum,
& ad Virginem confugisse; apparuit noctu Christus per quietem; apparuit &
Virgo, & catenis vincitum exsolvit, carcerem referavit, ad portum deduxit, ad-
montens, ut Lauretum peteret, ibi sacra Christiana susciperet. Evigilat He-
bræus, & videt se in navicula, quæ spontè incredibili celeritate cucurrit, &
biduo Anconam Nazaretho appulit, qui illicò Lauretum perrexit, beneficium
testaturus, & Baptisma accepturus. Erat hic incola Nazarethi sexagenarius vir
gravis, ac prudens.

Bb 2

Aliud

P.

Aliud narrat *Spondanus* in epitome ad annum 591. Dei Genitricis auspicio Persas infideles victoriam consecutos. In finibus Biturigum est locus olim Avoricum, nunc Burges dictus, anno 546. Filius Judæi Eucharisticam mensam impredens cum Christianis pueris accessit, quod parens non ferendo in fornacem eum coniecit: invenerunt puerum paulò post illæsum Christiani, & requisierunt quocustode illæsus mansisset, illa respondit quæ in Christianorum templo Filium bejulat. Et ita evenit quod *Matthews Cantacuzenus* in 1. cant. commentando scripsit. Salomon qui prænoverat ex femine suo nascituram Virginem ob id etiam secundum vestigia (inquit) egredere gregum, videlicet Filiorum secundum sanguinem meorum, exorere: & pascere hædos tuos.

2. Beatam dicunt Virginem Indi, Japonæ, Chinæ.

Quia Patronam experiuntur.

Præclare serviunt proposito verba *Ruperti* in 4. Cantic. Quidquid gratiarum, quidquid virtutum, quidquid operationum cælestium mundus accepit, emissiones tuæ (ô Virgo) sunt, ut ubi erant prius spinæ & vepres, & carduus, lappa, & tribulus, urticæ, & paliurus, universitas nequitiarum, ibi sit cyprus cinnardo, nardus & crocus, fistula & cinnamomum, myrrha & aloe, universitas gratiarum.

Propiora sæcula respiciamus & illis inventas Indias Orientales. Hæc certe fidei debent beneficium fidei, quia ope Virginis detectæ per Vasquium Gammam sub Rege Lusitanæ Emmanuele, quod ipsum iste Rex professus, excitato templo Sacro Virgini in littore Olisiponensi uti scribit *Maffæus* lib. 2. *Hist. Ind.* Sed rem particulariùs prosequamur. Insula Cuba est in Oceano, in hac Regulus quidam plurimas victorias consecutus, quia Ducem habuit Christianum, qui in pectore præferens Virginis imaginem, ubi in hostes incubuit, illic certa hostium fuga, & strages. Orta est dissensio inter Indos præstantiorne foret imago Mariæ, an Indicorum Deorum, conventum in hunc modum: Duo hinc, & inde Juvenis partes sustinerent. Mariani ligarentur ab Indianis, Indiani à Marianis, quorum deinde vincula spontè solverentur, ij victores. Processum in campum, in clame Regulus *Ave Maria*: Adstat Matrona mirabili majestate, quæ ad suos appropinquans, & virgam manu tenens, eos vinculis exsolvit, qui sua statim vincula adversarijs adjecerunt. Renovari Indianis nihilominus vitum est necesse ceremoniam renovatam; sed idem evenit. Hæcubi res divulgata plurimi è barbaris

Christo

Christo accessere. Huc refer quæ diximus de Gamma Lusitano *cap. 4. num. 2.* Illud verò quod *Allofa narrat lib. 4. coel. stell. cap. 2. n. 2.* interim accipe. Indus quidam senex obitinatissimè suo gentilismo inhærebat, pertinaciam hebetudo ingenij fovebat, cumque multum circa illum, sed nullo successu à sacerdote Christiano fuisset laboratum: tandem ad S. Virginem se vertens sacerdos illi imaginem ejusdem objicit; quam ubi ille quamdiu contemplatus, ita in alterum transijt, ut non solum facilem, sed & capacissimum se exhiberet instructori, ac tinctus sacro fonte, in beatiorè vitam abiit.

In Regno Chilensi Insula (rem totam defumo ex *Atlante Mariano edit. 20. fol. 74.*) incolæ vocant Tenariffam, Hispani magnam Canariam: Statua est miraculosa B. Virginis nata inter saxa, hæc nescio quibus barbaris cæremoniis culta, priusquam ullus Christianus eò adveniret. In eodem Regno *ibid. fol. 78.*) in ea parte terræ Araucanæ quæ Tubulia dicitur, non multum à mari, mons est in quo spelunca ad hemicycli formam peritissimè facta, ubi statuam Virginis cum Jesu natura ex eodem saxo produxit, multis illa ethnicis cultui fuit, sed Virgo in eos vicissim beneficia eodem loci refudit: nam peste affecti, pulvere ejus loci sumpto, convalescebant.

Refert *Navarr. tr. de Orat.* In ora Comocinensi cis Gangen juxta urbem Coulam Virgini nostræ templum à gentilibus erectum. *Gonzalez lib. 1. hist. Chinesis* etiam apud Chinas repertum signum Virginis bajulantis, idque repertum in delubro. Apud Japones testatur *Joannes Bonif. lib. 2. hist. Virg. cap. 1.* Mulierem tenentem Filiolum solere depingi, ad eamque Japones velut communem Patronam in rebus afflictis solere confugere.

3. Beatam dicunt Virginem Oracula gentilium & Sybillæ.

Quia annunciârunt Virginem parituram.

Missus à S. Petro S. Potentianus in Gallias, ubi Carnotum venit, plebem parituræ Virgini ex avita traditione devotam invenit, ut est in *Martyrol. Domini de Suassay 31. Dec.* speluncam ibidem dicatam à gentilibus B. Virgini reperit, quæ tanto semper apud omnes fuit honore, ut Virginis thalamus cameraque antiquitus fuerit appellata. Sed altius rem repetam. Druidæ idem erant apud Gallos, quod Brachmanes apud Indos, uti patet ex Julio Casare de bello Gallico Sacris præerant, consilia Regibus dare soliti. Hi certo quodam tempore Carnoti, quæ Provinciæ Lugdunensis hodiè civitas est, confederunt, comitia celebrârunt.

B b 3.

brârunt

brarunt, undè & oracula, & leges in Regni bonum prodierant, inter quæ Virgini parituræ decreverunt Statuam, annis ante Christum natum omninò centum, aram in spelunca subterranea, tunc non magna, erexere, aræque statuam impo-
 suere, quæ talis est: Sedet Virgo in exedra coronâ redimita, Filium sustinet
 gremio. Titulum statuæ apposuit Druidum Pontifex. *Virgini paritura*. Adhuc
 dum poneretur ara Carnotensiu Rex Priscus, ad eam deinde Regis Montehriaci
 filius depositus cum precibus, cum aquis fuisset suffocatus ad vitam redijt. Patris
 salute filij tam prodigiosè receptâ, liberalis in statuam factus, dona dedit Regi
 digna. Ipse loci Dominus Rex Carnotensium, & Druidensium Priscus, turpe
 ratus vinci ab extero, in Virgine paritura, rem facit, cuius nec exemplum habue-
 rat inter gentiles, nec imitatorum facillè habiturus erat inter Christianos, Regi
 totius scripsit hæredem *Virginem parituram*. Quod & post ejus mortem deponi
 jure devolutum est ad Druidas, & plus integro sæculo velut à Virginis paritura
 fidelissimis curatoribus conservatum est; donec à S. Petro Savinianus & Poten-
 tianus primi in Galliam mitterentur, qui ubi Carnotum pervenere, denuntiavit
 vivere etiamnum eam Virginem Jerosolymis; itaq; missi quamprimum legem
 Virgini Regnum Carnotensiu obtulere, & Reginam Carnotensium appellaverunt.
 Hanc Ecclesiam deinde adornavit Carolus Calvus Rex Galliarum, & Fulbertus Car-
 notensis Episcopus, ita *Barth. Cassaneus in catal. glorie mundi pag. 12. cons. 20. Nihil*
Nancelinus in pareclesi de mirab. Nativit. D. N. I. C. cap. 11.

A terra ad mare veniamus. Argonautæ ante Christum circiter annis 1200.
 Gyzi in Helleponto templum extruxerunt, (cujus meminit *Plinius lib. 36. cap. 26.*)
 Mariæ Verbi æterni Genitrici monitu Pythij oraculi licet ex errore Reip. dedi-
 carunt, quam crediderunt Matrem Deorum, hoc demùm sub Zenone Imper. De
 Matri restitutum. Totum hoc *Cedrinus in compendio narrat relat. à Spinello edit. Neap.*
fol. 394. n. 25. ubi & *Plinius l. c.* adducit, ejus ferè verba adscribimus. Argonautarum
 Ducem fuisse Iasonem Thessalum cum Polluce, Hyla, Telamone, ac reliquis in
 Colchidem navigantibus, quo tempore Iudices populo Israelitico præfuerunt,
 qui cum per fauces in Ponticum mare transire vellent, & Gizicus Dominus Hel-
 lesponti eos prohiberet, ab ijs victus, & interfectus, ac Gizicus præcipua Urbs
 Helleponti capta: agnovere dein Gyzicum fuisse affinem, quocirca templum
 admirandum extruxere, dein oraculum, quod est ante Pythias thermas accessit
 consulturi cui esset dedicandum, Oraculum hoc sensu sonuit:

*Afiduâ virtute decus sublime parate,
 Atq; animum (sic mando) Deum, qui cuncta gubernat,
 Celesti residens solio, colite, atq; timete:
 Illius æternum natum ante sæcula Verbum,*

Quod velut igniferis impulsa sagitta procellis,
 Nescia Virgo viri, quondam partu tenera edet,
 Edomitum reddet Patri pro munere mundum.
 Hujus quam Mariæ, nomen monet, alma Genitrix,
 Agnosces templum proprium sibi ritè dicatum.

Hoc oraculum in marmore aureis literis impressum, supra portam posuere, fecit latinum *Guil. Xylander*, sed *Græci* penultimum verbum reddunt hoc modo. Hujus cui Mariæ nomen Sanctissima Mater. Illud oraculum *S. Procopius Martyr* sub Diocletiano adductus ad Flavianum Iudicem, apud *Surius* 8. Jul. & *Metaphr.* c. 24. ethnicis in hunc modum objicit: Cùm Iason Princeps eorum, qui dicuntur Argonautarum: de templo quod Athenis primum constructum est in arce, sciscitatus esset Delphicum Apollinem, & dixisset: Prædic nobis Propheta Phæbe Apollo, cujus nam erit hæc ædes, & ad quid futura est in posterum? sic respondit: Quæcunque ad virtutem quidem & honestatem vos incitant facite: Ego autem tres cupio: Deum unum regnantem apud Superos, cujus Verbum ab interitu alienum, conceptum in simplici Virgine; qui tanquam ignitus arcus percurrens mundi medium, omnes capiens adducet donū eos Patri, hujus erit hæc ædes, Maria autem nomen ejus. Hujus autem vitæ *S. Procopij* tanta est autoritas, ut ex ea pro cultu sanctarum imaginum in secunda Synodo *Nicensis* act. 4. testimonium sit allatum: hic *Procopius* antea dicebatur *Neanias*, *Cyzicum* nunc vocatur *Spiga Nætolizæ*. Alterum templum in arce Atheniensis Iason oraculo Apollinis Delphici D. Virgini posuit; illud autem *Cyzici* ab omnibus Argonautis extructum fuit. *Spinellus loc. cit.*

Sed postquam navim Argonautarum sumus adepti varia littora marium circumeamus, in variasque terras descendamus, audituri Sybillarum de S. Virgine vaticinia, prius tamen oraculo audito, de quo *Innocent. III. serm. 2.* loquitur. Cùm Romani quoddam templum Pacis vellent extruere: consuluerunt Apollinem quàm diu duraturum esset, respondit: *Mansurum quoad usq. Virgo S. pareret.* Quo audito inscripserunt templo: *Templum pacis æterna.* Sed illud eadem nocte corruit, quâ Virgo peperit. Simile *Martinus Polonus lib. 4.* recitat de statua aurea posita Romæ in palatio cum inscriptione: *Nōn cader donec Virgo pariat:* quæ eodem tempore ac illud pacis templum cecidit. Sed jam Sybillas audiamus. August. Imp. Dei primogeniti aram excitandam in ipso Iovis Capitolini templo voluit, ubi consultis Sybillarum libris, ad vaticinia prænotantia Virgineum partum accommodari posse, responsum Delphicum tenuit, quo illum Apollo iussit à suis aris recedere, tanquam à nato Deo superatus. *Canisius lib. 3. de Deip. cap. 3.* offert nescio.

nescio cuius Sybillæ carmen, quod hunc sensum habet: Lætare & exulta Puella,
tibi enim gaudiū donavit æternum, qui cælum & terram condidit: is verò tu
te habitabit, tibi que erit immortale & indeficiens lumen. *Sybilla Eritrea* lib. 3.
orac. sic canit: Et brevis egressū Mariæ de Virginis alvo, exorta est nova lux.

Hic tantillum interloquatur *Hugo Card. Super Magnif.* Ecce enim ex hoc
Beatam me dicent omnes gentes scilicet judæorum, gentilium, virorum, & mu-
lierum. *Salvaticus de Victoriâ Verbi Dei contra Hebræos cap. 14.* interponat historiam,
quondam in Cantania idololatrias in magna veneratione habuisse quandam
Virginem infantem gremio foventem, ac singulis annis publicitè deportante
rationem facti solitos reddere, se id in honorem cuiusdam Virginis præstare,
quæ Virgo manens paritura erat Filium. *Bellesphores, in sua Cosmograph.* idem
alias nationes usurpasse memorat. Jam *Sybilla Persica* hæc canit:

*Solo sed satis est oracula prodere verbo,
Ille Deus castâ nascetur Virgine magnus.*

Sybilla Lybica.

*Æquus erit cunctis, gremio Rex membra reclinat
Regina, mundi, Sanctus per sacula vivus.*

Delphica.

*Eximij qui Virgineo conceptus ab alvo,
Prodibit sine contactu maris, omnia vincit.*

Samia.

*In cunctis humilis castam pro matre puellam
Deliget, hæc alias formâ præcesserit omnes.*

Hellespontica.

*Dum meditor quandam, vidi decorare puellam
Eximie castam, quod se servaret honore,
Munere digna suo, & Divino Numine visa,
Quo sobolem multo pareret splendore micantem.*

Phrygia.

*Ipsa Deum vidi summum punire volentem
Mundi homines stupidos, & pectora cæca rebelles,
Et quia sic nostram compleverent crimina pellem,
Corpore Virgineo voluit demittere calo,
Ipse Deus prolem.*

Tibor.

Tiburtina.

*O nimium felix celo dignissima Mater,
Quæ tantam sacro lætabit ab ubere prolem.*

Kirch. lib. 2. cap. 2. Hetruriæ hæc prosâ refert. In Senensi templo Cathedrali sunt (inquit) imagines decem Sybillarum in Litoltroto summo templi positæ. Anno 1482. picta est 1. Sybilla Albunea sive Tiburtina, quæ Tibure pro Dea quondam colebatur, illi hæc prophetia attribuitur: *Nascetur Christus in Bethlem, annuntiabitur in Nazareth, regnante Tauro pacifico, fundatore quietis.* O felix Mater cujus ubera ipsum lætabant.

Eritrea.

Cerno Dei Matrem.

Cumana.

*In teneris annis facie præsignis honore;
Militia aterna Regem Sacra Virgo cibabit.*

Europæa.

Virginis aeternum veniet de corpore Verbum.

Agrippina.

*Summus erit sub carne Satus, carissimus atq;
Virginis.*

Ad rem hanc spectabit quod refert Oros. lib. 6. cap. 20. Quod Augustus Cæsar, dum consuleret Sybillam, an illo in mundo quispiam potentior futurus esset? continuò viderit circa Solem circulum in quo Virgo residebat in gremio portans infantem, hunc Sybilla respondit potentiozem natum: auditaque vox cœlestis: *Hæc est Ara cœli.* Ibi deinde Octavianus Aram Divæ Matri, cum Filio extruxit. Bernardus de Busto in Mariali p. 7. cap. 9. serm. 1. ubi hæc adducit de B. V. ex Sybilla Cumæa. In diebus illis exsurgit Mulier de stirpe Iudæorum nomine Maria, & habebit Spôsam nomine Joseph, & procreabitur ab ea sine commixtione viri de Spiritu S. Filius Dei nomine Jesus, & ipsa erit Virgo ante, & post partum. Hæc eadem verba affert Henr. Lancelotus in Viticula Mariana pampino 2. sub Sybilla Eritrea, & Mattheus VVestmonasteriensis in floribus bist. etate 4. c. 15. De Sybillis verò sic loquitur Joannes Damascenus hom. de ijs qui in fide decesserunt. Nomen Virginis non ignotum ethnicis expressit (Sybilla) priusquàm nasceretur. alij

C c

Verbi

Verbi ortum ex Virgine, atque adeò nomen ejus enunciârunt, Maria enim, à quidam, nomen puellæ. *Tiburtina apud Leonardum de Usino* sic habet: In diebus illis exsurget Mulier de stirpe Hebræorum nomine Maria, habens Sponsum Josephi. *Virgilius Sybillæ Cumanæ de S. Virgine* versus inseruit *Ecol. 4.*

*Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo,
Jam redit, & Virgo, redeunt Saturnia sæclâ,
Jam nova Progenies cælo demittitur, alto.*

In his expressum nomen Mariæ. *Petrus Loyerus lib. 5. in Magnif. cap. 7.* filii persuadet, secutus *Porphirium Poëtam*, ut in primi versûs initio sint duæ literæ M. A. in secundi altera. voce R. in tertij itidem initio. residuum I. A. sed ut res neque excedit fidem, ita neque extorquet.

Sed hanc rem finiamus. narratione *Tostati in Matth.* ait ille: Virgo S. ingressa (dum in Ægypto moraretur) urbem Ægypti Hermopolim, & in eo sanum quoddam, in quo ex numero dierum anni idola fuerunt 365, omnia verò ad ingressum Virginis corruerunt, renunciatum id Aphrodisæo Principi Sacerdotum, qui cum militibus accurrit, sed conspicatus Virginem cum Puerò, dixit: Hic nisi esset Deus nostrorû Deorum, Dij nostri coram eo non se prosternerent. Nos ergo quod Deos nostros. facere videmus, nisi cautè fecerimus, omnes sic Pharao periculum incurremus.

4. Beatam dicunt Virginem Saraceni, Turcæ, & alij Mahometani.

Quia non sunt ejus gratiarum vacui.

Albumazar Arabis Mahometanus in libro quem scripsit de revolub; cujus meminit *Rizziolus in Proemio Almag. tom. 1.* Virginem Divam inter alstra collocavit his verbis. In prima facie signi Virginis oritur in terra Virgo munda, Puella immaculata, corpore decora, ore venusta, cultu moderato, prolixo crine, & hec est quæ Puerum in Judæa nutrit, & quædam gentes vocant illum Jesum, sed de templum, quod in Syria S. Petrus Apostolus B. Virgini erexit, teste *Jacobo Virriensi apud Spinellum edit. Neapol. fol. 400.* à Saracenis magna habetur in veneratione, sed ad historiam tantisper. *Brocard. pag. 2. c. 4.* scribit inter Heliopolim & Babyloniam Ægypti medio ferè loco, est hortus ballami, irrigatur à fonte parvo, sed ubere, in quo est fama B. Virginem Puerum Jesum sæpè lavisse, panniculosq; ejus

mundasse, est & ibidem lapis, super quem dicitur eisdem exsicasse, & hæc omnia venerantur Christiani, & Saraceni. *Jansenius cap. 11. concordia*, docet locum in quo Christus in Ægypto degebat, Mathaream vocari, & Mauros eo loco, ubi fertur fuisse Virginis habitatio, ardentem perpetuò lampadem conservare. *Citatus supra Brocardus* ubi de fonte retulit, addit quòd cum ille esset exiguus, nec hortos faciundare posset suo rigatu, effodere copiosum puteum, ut admixtâ illi fontis aquâ, totum sanctificet. *Et addit.* Nec hæc eos fefellit opinio, nunc enim sufficienter fecundatur hortus ex aquis sic mixtis. De quo puteo addit *Abulensis in Matth. 2.* quòd à meridie Sabbati ad ortum feriæ secundæ, etiam si exorientur vel occidantur boves, aquam trahere nolint, id cultui credo Divino bestiæ deferunt. *In animalibus Laurentius anno 1529.* Bassa Turca argenteam vestem gemmis adornatam Lauretanæ Virgini dono misit. Rem narrat memorabilem *Jacobus Perez de Valentia, Episcopus Christopolitani, comm. in Magnificat vers. 4.* Magni Soltani Armeniæ Filius venerat sub annum 1322. publicâ fide obtentâ Avenionem ad Joannem xxii. in Christiana sacra animo propenso, quocirca à Pontifice splendide habebatur, ac sacris quotidianis non excludebatur: cum ecce festo Virginis Conceptoræ contigit interire concioni, (erat autem hic Soltanides græcè, ac latinè non vulgariter eruditus, & ingenio excellens) cum Sacer Orator conatus persuadere in culpa conceptam; quibus ille adeò offensus, ut ad Papam Cardinalesque conversus dixerit mirari se vehementer ejusmodi sermones ab ijs, qui essent Religionis Præsides tolerari, in quibus tantoperè Maria traduceretur: certè si hæc dicerentur in conspectu Califæ, aut Soltani Ægyptij, aut coram alijs Saracenis, nullo pacto evasurum, quin ab omnibus lapidaretur: imò si quis talia dixisset de Matre Mahometi, nullo modo mortem evasurum; atq; hunc in modum ille offensus retrò abiit, atque ad suos reversus, qui ante ad Christianam fidem accedere, atque Baptismum suscipere deliberabat. Memorat *Baron.* quod sequitur ad annum 870. *Idem Idea Athlantis Mariani pag. 120. ex professo.* Prope Damascum imago B. Virginis in ligno picta diu stetit: denique evanescentibus paulatim coloribus successit caro, ita, ut imago carnea, simul & lignea esset, vel certè incarnatum lignum; insuper oleum balsamo fragrantius manus imaginis dedit, non Christianis modò, sed & Hebræis, Mauris, & Saracenis salubre.

Percurrere alias imagines, multa similia invenies, adeò etiam his qui oderunt bene facit. Invenies ad Lindensem B. v. etiam ministellos verbi curatos à morbis. *Clajus lib. 4. hist. Lind.* Invenies hæresi, blasphemijs alijsque seleribus obrutos. Alterum refert *Tursell. lib. 3. hist. cap. 18.* Bassa Corcutus Turca anno 1552. in

Cc 2

gravissi-

gravissimum incidere morbum, apostema erat in pectore, nihil spei, & vitæ modicissimum supererat, mancipium aderat devotum D. Virgini, pium in Dominum, quem orat monetque se Virgini Lauretanæ supplicem oratione sistat, cum corpore Constantinopoli decumberet: paret malo succumbens Bassa, invocans Cælestis Medicæ manum implorat, & statim rumpitur apostema, & sanitas rediit, donatur servus libertate, & gratitudinis ergo defert à Bassa mantile egregii operis cereum, & arcum cum inscriptione quæ ex Arabico in hunc sensum translata. Quod bonum & fortunatum nobis esse velit magnus, ac misericors mundi Dominus, cum mihi ipsi Divinitus quiddam venerit, ego Crocut Bassa nè meo defuncto officio, tantæque rei monumentum aliquod posteris exstet, rem ordine ponam: Ortum erat atrox apostema nobis in pectore, jamque haud dubium imminere exitium, cum desperata à medicis salute, meus me servus admonuit, & sanè fidei ter, si mihi libertatem polliceris, inquit, Dei mei Matrem exorabo, ut pristina tibi restituat valetudinem &c. Narrat quod sequitur *Castro in vita Beate Virginis, & Gratianus in vita S. Iosephi*. Cum Ioseph in Ægyptum iter pararet, Desparat interim in specum à Bethleem ad duos lapides declinasse, ibi casu dum lactaret infantem, aliquot guttas lactis in specum defluxisse, & subitò lapidem candidum effectum, & mollem, ut testis sit non dubius miraculi, & ille in pulverem redactus, diversas impertitur Saracenis gratias, maximè mulieribus, imò etiam pecoribus, nè lac eorum deficiat. Eadem adhuc viventis Virginis impena hoc loco memoratio. *Petrus de Natalibus in historia boni latronis* refert. Cum Virgo in Ægyptum peregrinaretur, latro quidam insidiatus illi ac Iosepho, sed aspectu ipso in meliorem immutatus. Filius latronis laborabat leprâ, Mater ergo illius lavit eum in eadem aqua, in qua Virgo infantis Jesu pannos laverat, sanatus confestim puerulus. Hic latro idem esse putatur, qui deindè cum Christo crucifixus, mirandam in fine gratiam consecutus. Et quoniam crucis meminimus, jam tum stetit de Maria. Quia *Jerem. 1. Ab Aquilone panditur omne malum. Ugo Corensis in Psalms*. In passione stetit juxta crucem à parte Aquilonis, quasi inter peccatores, & Filium suum. Refert *Paulus Antonius de Tarsia in hist. D. Virg. Insulana pag. 13.* fuisse Scipioni Villano Turcam captivum nomine Massonum, tenacissimum erroris patrij: hic ad ultimum vitæ devenerat; sed ab impietate, Turcica nequaquam discedere proposuerat: ideoque ad equile projectus. Accessit eum D. Virgo, ad fidem veram ipsamet convertit, cujus gratiæ nè intercederet memoria, erectum à pijs viris eo loci Sacellum S. Mariæ à perseverantia nuncupatum.

Christoph.

Christoph. Confeca in vita Christi narrat : Mauros in Africa & Turcarum Uxores Constantinopoli in partibus doloribus nomen Mariæ invocare, & salubre experiri. Neque hanc venerationem Mahometanorum erga S. Virginem quisquam mirari poterit, qui perspexerit quam sublimia aliis abjectissimus de illa reliquerit, licet more suo permixta fabulis *Mahometes apud Magdeburgenses cent. 8. cap. 15.* Spiritus Dei intravit Mariam, & Jesum ex ea genuit. *Et Azoara 31.* Omnium mulierum optimæ Mariæ, ab omnibus intactæ, animam suam Deus insufflavit, & illam Filiumque ejus manifestum gentibus miraculum posuit. *Azoara 5.* Maria fuit omnibus viris & mulieribus splendidior, atque purior. *Et alia Azoara.* Maria nunquam aliquid mali suæ malitiæ operata. Nullus de filijs Adam nascitur quem non tangat Sathan, & ideo plorat vociferans ex ejus tactu, præter Mariam, & Filium ejus. *Hæc in Azoara 75.* At verò in 5. Maria omnibus viris & mulieribus splendidior, & mundior, atq; lætior, soli Deo perseveranter accedens. *Et alio loco.* O Maria Deus utique elegit te, & purificavit te, elegit te claram super mulieres sæculorum. O Maria Deus annunciavit tibi Verbum ex ipso, nomen ejus Jesus, Filius Mariæ, & erit honorabilis in hoc sæculo, & in futuro. *Rufus Maria* (id est Deo) dirigente nihil malitiæ aut pravitatis operata est. *Jacobus de Valentia Episcopus Christopol. in Magnificat,* meminit legis Mahometicæ in hunc modum. Dicunt omnes Aphachini id est Doctores Saracenorum, quòd postquam Deus, & Angeli, & Mahometus appellant Virginem Mariam Sanctam, & Beatam, quòd sit anathema omnis ille, qui eam non fuerit veneratus. Sed legem & poenam refert in violatores legis *Joannes Cottovicius lib. 3. cap. 3. Itinerarij Jeros.* in hunc modum. Si quis sive Christianus, sive Turca, sive Maurus, vel Arabs, Christum illud Verbum Dei, quem virtute Spiritus S. à Maria procreatum credimus, vel etiam ipsam Virginem, quam Deus creaturis omnibus puriorem fecit, & excellentiorem, blasphemaverit; præter multam pecuniariam, sexaginta fultarij plagas sustinebit. *Idem Turcarum erga Virginem venerationem describit.* Mausolæum Virginis crebro Mahometani invisunt, & precibus honorant, in summa ælimatione etiam Virginem Mariam habent, quam ante & post partum Virginem permansisse constanter credunt, eamque Alcorani testimonio tanquam à Deo electam, & summis virtutibus ornata, cunctis mundi mulieribus anteponunt, atq; omni laude dignissimam fatentur. *S. Antoninus 4. parte lit. 15. cap. 24. par. 2. 3.* hæc habet. Saraceni & Turci benedicunt Virginem, adorantes eam in templis suis & churificantes.

§. Beatam dicunt Virginem Schismatici atque Hæretici;
quia ab ejus gloria obruuntur.

Philippus Abbas bone spei lib. 6. in Cantic. c. 9. Mundum universum Virginis fama vel notitia sic implevit, ut non solum veri, sed etiam falsi fideles videantur ejus laudibus exultare, & quos non devotio, vel eos occasio faciat collaudare. Schismaticorum Princeps *Photinus homo. de Nativit. Virg.* Dominica (inquit) Sedes Virgo in terra paratur, terrenaque sanctificatur, ac cœlestium Ordines nobiscum congregantur, illiusque nequam, ac qui nos primum decepit, fuitque author insidiarum humano generi positarum, dolis ejus, ac molitionibus evanescentibus potentia colliditur. Illa etiam *Schismatici Philotei Constantinop.* verba sunt. Tota pulchra es ô Virgo, & planè tota pulchra es, tota nil nisi Nitor es, & Species lucis, tota item Phosphorus, seu diem, ac Deum afferens Stella. Quare lumina corda mei illumina, ut qui tuam Domina gloriam instar auræ exhalo, fumque vulneratus à singulari te glorificandi amore. *Abailardus Serm. 2. de Nativ. Dom.* Omnia tam Judaici, quam gentilis populi gratiam ea transcendit, quæ Matri Domini est collata gratia, & dona ejus, quæ quasi sillicidia terra suscepit, cæteris donis longè sunt eminentiora.

Lutherus super Magnif. Eo ipso quòd Maria Mater Dei facta est, tam præclara & ingentia ei dona data sunt, ut superent captum cujusquam. Hinc enim omnis honor ac beatitudo provenit, & ut in universo genere humano unica persona sit superior cunctis, ac nemo sit par, quòd cum cœlesti Patre communem habet Filium. *Idem in explicat. salut. Angel. posse recitari duplici modo docet Salutationem Angelicam.* Primum quidem, ut eam tanquam aliquam piam meditationem accipiamus, in qua donorum quæ accepit à Deo Maria fiat enumeratio: deinde verò ut ceu fiat votum addamus & precemur omnes, ut sentiant & cognoscant eam talem esse, qualis hic prædicatur. *Idem in Postilla majori de Annunc. B. Virgin.* Maria gratiâ plena est, per quod omnis peccati pura cognoscitur, magnum hoc & sublime, siquidem gratia Dei illam omnibus bonis abundantem fecit, & ab omni malo liberavit. *Et ibid. in festo Concept.* Dignum & justum erat Mariæ personam ab originali peccato præservari, de qua Christus sumpturus erat carnem, quæ omnia peccata superaret. *Et rursus ibid.* Nulla Mulier tam S. fuit, nec in posterum erit ut est Maria. *Et in Nativit. Christi de Evang. anteluc.* En Puer quem tu Maria peperisti, meus est, sua caro & sanguis, mea caro & sanguis sunt: atque scilicet etiam

etiam Mater mea es, & pro Filio tuo à te habebor. *Libro de decem præcept.* Idem docet ægrotos & morientes Mariam invocare ac se illi commendare debere. *Joan. Oecolamp. cum Calvino infra citando consonans sic ait serm. de laud. Deiparæ.* Nunquàm de me ut in Domino confido audietur, quasi averfer Mariam, erga quam minùs bene affici reprobatae mentis certum existimem indicium; & quomodo eam non amarem, quam DEUS deamat, quam venerantur Angeli, & Archangeli, quæ peperit Salvatorem mundi? quæ humani generis est Advocata? quæ Regina appellatur misericordiæ? eja hortor iterum, atque iterum, ut summis viribus DEUS per eam laudetur, dignissima quæ super omnes creaturas laudetur, imò per quam DEUS glorificetur, in qua tanta Dei munera, tam eminenter sunt conspicua. O Divinam clementiam! ò immensam pietatè Dei! quæ & Filio tam sanctam præparavit Matrem, & nobis tam propitiam, in omnibus constituit Advocatam. *Henricus Bulingerus serm. de laud. Virg. Mariæ.* Si Maria benedicta est inter omnes mulieres, & beata ab omnibus prædicanda nationibus, infelices certè sunt Judæi, qui ipsam convitijs lacessere nunquàm desinunt: infelices sunt Pseudo-Christiani, qui Judæis nihilo meliores, laude illam spoliant. Excellentissima sunt in Maria omnia, & hæc splendidiora, quò proficiscebantur ex fide sinciore, & flagrantiore Dei dilectione. Oportuit singulari & perpetuà Virginitate, puritateque illustrem esse, & permanere, quæ singulariter electa à Deo in sacrosanctum Filij sui Thalamum & Templum: Mater erat omnium sanctissimi partùs, Filij utique Dei æterni futura. *Joan. Spangenbergius in Evang. de Annuntiat. Mariæ.* Ipsa canit Maria in suo cantico. Humilitatem respexit Ancillæ suæ: ecce enim ex hoc Beatam me dicent omnes generationes. Si hæc verba sunt implenda, necesse est profectò esse homines, qui eam laudibus vehant, ac ornent. Elisabeth incipit Luc. 1. *Beata que credidisti.* Similiter & mulier Luc. 2. *Beatus venter qui te portavit, & ubera que suxisti.* Quis eam nunc Beatam prædicabit? Judæi, Turcæ, Gentes, Hypocritæ, Pseudo-Christiani? proculdubio summâ ignorantia, & blasphemia eam afficiunt, proindè nostri erit officij, qui Evangelium Christi profiteamur. Quare perversè agunt, qui præ nimia sanctimonia, & sapientia ferre non possunt, ut hæc Salutatio Angelica recitetur. Impletum est hic quod *B. Alb. M. in Bibliis M. ex lib. Judith, de Maria dixit:* Dixerunt servi Holofernis, non solum servi Dei ipsam admirantur, sed etiam servi mundi, & diaboli, alter ad alterum. Non est talis mulier super terram, imò nec supra cælum.

Calvinus in herm. Evang. ad Luc. 1. Celebrari nequit allata nobis per Christum benedictio, quin simul occurrat, quàm honorificè ornarit Mariam DEUS, qui

qui Unigeniti sui Matrem esse voluit. *Et rursus ibid.* De me ut in Domino confido nunquam audietur, quasi averſer Mariam: erga quam minimè bene affici reprobatae mentis certum exiſtimo indicium. Adjungamus iſtis ſupporem perfidiam, aut ejus ſuſpectum. *Erasmus Roterodamus in obſecr. B. Virg.* ſic illam orat. Per, omnium qui in te ſpes fixere ſuas, vota obſecro, obteſtorque Virgo intemerata, peccatoris hujus patrocinium apud Filium ſuſcipe, ejus iram, quam meis flagitiis excitavi, deprecare. *Bucerus in Matth.* Pias animus de Maria, non niſi ſanctiſſima cogitabit, & Matre Dei digna. Hæc ſunt quæ magnitudo gloriæ Virginis ab hæreticis expreſſit. Sed quomodo Virgo etiam in illis ſua beneficia profudit, paucis accipiamus. Illud certe ſingulare eſt quod relatio de B. Virginis imagine Neuchirchenſi habet. Huic hæreticus rabie iconoclaſticâ agitatus vulnus inſiſtente: ea Virgo reddit beneficium, fundit uberrimè vulnere ſanguinem, & militem perfundit, quo perſuſus tam copioſum lumen cœleſte accepit, ut ſtatim tenebras hæreſeos relinqueret. Verùm & aliquæ aliæ Virginis imagines nonnè ab inſigni aliqua injuria per hæreticos initium habuerunt? Anno 1595, in Ducatu Sabaudie apud urbem dictam Montarvij à Calviniſta imago conſoſſa ſanguinem profudit, quo plurimi ægri, cæci, claudi, &c. curati ſunt. Ita *Balinghem p. 2. c. 3.* De reliquis B. Mariæ multa ſunt ſimilium exempla. In ipſa Urbe Roma non deſunt. Unam affero anno 1483, imaginem Virgineam in porticu Templi S. Andreae aleatores confoderunt, profluxit è vulneribus ſanguis, ſed ſtatim & uberrima in mortaliſſis miracula, locus poſtea dictus de miraculis. *Hæc exhiſt. Gabriel. Bernotti lib. 3. cap. 2. parag. 2.* De alijs aleatoribus *Brovius tom. 13. & multa alia.*

Aliud refert *P. Joannes Gans Concionator Imperatorius in libro Quinquaginta de Annunt. B. Virg. diſcurſu 2.* Anno 1608. Bambergæ accidit: Juvenis ibi agebat bono loco natus Coburgi Martinus Gutric Amanuenſis cujuſdam nobilis Catholici, hunc hæretica conſiciebat, hæretici ſodales, nam & ipſe hæreticus erat, & labantur. Urgebat ille vocari ad ſe Fridericum Fornerum S. Th. Doctorem, qui poſtea ibidem fuit Suffraganeus, & hanc hiftoriam deſcripſit: obſtabant hæretici nihilominus per quosdam Catholicos advocatus eſt Fornerus, invenit maſſam Coburgo à Parentibus Juvenis hæretici, & à Duce Coburgenſi, qui exhæredarent Juvenem ſi fieret Catholicus. His Juvenis reſpondit: Ego Patris mei terrenam hæreditatem nil facio, mox Filiorum Dei cœleſtem aditurus. Rogat Fornerus quid illi eveniſſet, quòd ita ferventer fieri vellet Catholicus? reſpondet. Audies proximâ nocte mihi B. Virgo magno circumfulſa lumine adſtitit: dixitque, quia me devotè ſæpiùs ſalutaſti, ecce ad te venio, & de obitu moneo, conſitere & com-
mune

munica catholicè; nocte enim & horâ nati mei Filij morieris, (dies tunc agebatur Divæ Conceptæ) & ad me in cœlum evolabis, interea fer omnia patienter. Infert Fornerus. Cùm hæreticus sis, quomodò Virginem salutâsti? reddit ille causam; se ipsius concione motum. Fornerus ait. Si non fingeret, se eum absolurum. Respondit Iuvenis, hoc eventum probaturum. Confessus, communicavit, extremam tamen unctionem non nisi in Vigilia Nativitatis accepit, & nocte Nativitatis mortuus qui deindè multò meliore formâ, quàm dum in vivis esset conspiciebatur. Nimirum Terra est Deipara juxta illud Itai: 47. *Aperiatur terra, & germinet Salvatorem.* Germinat Salvatorem ut terra pro omnibus indifferenter. *Templum* est Virgo Sancta, quod cuilibet patet peccatori. *Rebecca est, Gen. 24.* quæ rogata ab Elieser, non solum illi ipsi, sed & camelis ejus præbet potum. *Electa ut sol,* ac ideo non solis justis oritur. Improbis erat Saulus meritisque peccatis, & jam in manus David incidere. *1. Reg. 4.* & hortabantur milites, ut non differret ultionem David, tamen quia Saul deprehensus in spelunca *Engaddi*, quæ Virginem Sanctam significabat, omninò David illi pepercit.

6. Beatam dicit Virginem Natura sensitiva; quia in ejus cultu hominibus præire permittit.

Rem à Sanctis animalibus quæ vidit Propheta verbis *Amedei* ordiamur. Sancta animalia de quibus legitur in *Ezechiele* quòd antè & retrò, intùs & foris, usque in circuitu plena sunt oculis: labores hominum, & dolores, casus, defectus, cæcitates, invaletudines, extrema pericula, incertos exitus vitæ, & mala quæque humani generis, non æquè ut Dei Genitrix valent examinare examinando, cœlesti auxilio diluere & propulsare: quòd enim sublimiùs immensi Regis cor aspicit, eò profundius Divinæ gratiæ pietate, afflictorum & misereri, & miseris succurrere novit. De iisdem s̄s. animalibus (quæ non dubitamus esse Angelos nec esse sensitiva, reducimus tamen huc ratione nominis communis, *Guilhelm, in 3. Cant.* ubi docet. Quòd ideo plena sunt oculis, ut non tantùm sibi sed etiam alijs invigilent piarum sollicitudine curarum. *Et postea addit.* Quid frustra malignus expandit rete ante oculos eorum? undiquè sunt oculi eorum aperti, ideo frustra jacitur rete ante oculos pennatorum. Quis tam plenus oculis, quàm Mater lumini? quis pari sollicitudine sibi & alijs invigilavit, ac Mater pietatis?

D d

Sed

Sed tandem ad vera & sensitiva animalia descendamus. A columba fit initium. Scribit *Josephus Bonfinius de rebus Messanensium* quòd columba volatu designaverit locum & ambitum pro templo Virgini erigendo. Coram imagine B. Virginis Lindensis pecora in genua provolvebantur, & eo indicio latentem imaginem prodiderunt. Ita *Clavius Lindæ lib. 1. cap. 17.* Statua B. Virginis in *Brugerijs* (inquit in *Atlante Mariano Petrus Possinus*) propè Tolossam in agro jacuit, hanc boves in terra proni adoraverunt, quasi ejus ectypon esse intelligerent, quem olim boves venerati sunt in stabulo. Boves etiam illam venerati quæ est *Boleslavie* in Bohemia. Boves illam quæ *Zyrovicijs* in Lithvania, & quæ *Gidlis* in minore Polonia, & alibi. Sed non soli rudes ac cicures boves cultum Virgini professi, verum etiam acriora animalia. Dum Virgo peregrinaretur in Ægyptum, memorat *Cartagena libro 9. hom. 10.* causâ honoris varia animalia prodijisse: urfos, leones, dracones, leopardos, & volucres inquit: miraculosè concinebant Christo Domino: Salve Rex. Idem addit, quòd B. V. dum vellet quoddam Gentilium templum ingredi, se ultrò illi portæ referarunt. De S. Francisco *S. Bonavent.* scribit. Habuit hic Sanctus oviculam, quam monere solitus erat, ut laudibus Divinis intenderet: itaq; dum fratres in templo canerent, & ipsa in templum ingressa steterat genua balatus. emittens ante altare Deiparæ Matris Agni, ac si eam salutare gestiret. Etiam avicula quomodo Virginem coluerit audiamus. *Jo. Fr. And. de Urano de imagine D. Virg. in Avagonia dictæ de Cogulada.* Mulier quærebat propè ripam fluminis herbas quaspiam, audit suavissimum alaudæ concentum, & sequitur, & ecce imago Virginis cum suo Puerulo cujus dexteræ insidens avicula concinebat. Mulier detulit imaginem Cæsar-augustam, tradidit cuidam, reservat ille in arca obserata, sed imago paulò post disparet, quærunt in loco ubi priùs reperta fuit imago, & ecce alauda rursus cantillando, ac manui Pueri Iesu insidendo colit Virginem cum Puerò, demùm per Episcopum imago translata, ac in honore summo haberi cœpit, atque miraculis clarescere.

In finita exempla allata pecorum coram imaginibus Virgineis procumbentium de genu, adduci possent. Unum mundi pecoris ex *Joan. Bapt. Alb.* adducam quo inde votos huic Virgini magis compungam. In Romaniola est imago Virginis cognomento miraculosa, hoc indicio, venerabundæ suis à pastoribus reperta: solebat hæc porca circa meridiem deserto grege quendam collem nemorosum ascendere, & ibidem morari, sequitur pastor naturâ an casu unam manum siccam habens, ac inutilem, reperit scrofam orantis situ fixam coram imagine arbori vetustissimæ affixa. Allocuta statim imago pastorem, & imperavit ut sibi eo loco
templum

templum extrueretur: in cuius rei fidem spondet sanitatem manus, ubi coram Magistratu exposita legatione manum in sinum immiserit, & extraxerit, quod totum ex ordine evenit.

7. Beatam dicit Virginem Naturam vegetativa; quia suo modo illam prædicavit.

Sozomenus hæc habet hist. cap. 20. arborem esse in valle quæ Persis dicitur Hermopoli, quod est oppidum Thebaidis: cuius fructus aut folium, aut particula corticis admota; morbos plurimos depulerit. Nam traditum est Joseph cum propter Herodem assumptis secum Christo & Deiparâ fugisset, venisse Hermopolim, atque simul ut portæ appropinquaret, istam arborem licet planè maximam adventu Christi commotam esse, atque ad solum usque se inflexisse, & Christum adorasse cum Virgine. *Abulensis in 2. Matth.* simile quidpiam refert, quòd in eadem Virginis peregrinatione accidit, cum inquit, dactylos ex palma vellet colligere D. Virgo: arbor se inclinavit, & ubi ejus usum Virgo absolvit, iterum se erexit, quod idololatæ videntes arborem lucciderunt: sed ea sequenti nocte rursus ad eandem integritatem redijt, relictis tamen cicatricibus incisionum. *Tusell. lib. 5. cap. 6. de dono Lauret.* Tenet fama nec vana est fides: venienti Deiparæ domicilio arbores obvias velut venerabundas inclinasse sese, ac proinde pronas perstitisse. *Ibid. cap. 9.* Arca quam domus sacra occupaverat nitebat semper vernantibus herbis, floribusque, cum omnia circum densis obsita virgultis ac sentibus horrerent. *S. Sabbas Men. 15. Aug.* B. Virgo cum triduo ante à Filio nuntium de morte sua accepisset, Virgo itineris ad Filium suscipiendi mox desiderio flagrans, in montem olivarum ascendit, precibus accuratè fundendis intenta: hoc enim solenne jam habuerat, ut in eo monte jugiter orationis studium continuaret; verùm id loci inopinatum quiddam tunc evenisse perhibent; quippe arbores in monte isto plantatæ, spontaneo motu inclinârunt se Virgini colendæ, planè ceu vivo tantæ Dominæ serviendi affectu pollerent.

Jungamus hic fructus olearum suis oleis. Jo: *Bugbesius lib. de Patrocinio B. Virginis* narrat. Cum fuisset editum diploma à Paulo V. anno 1617. 31. Augusti prohibens sententiam publicè doceri, quæ maculam Virgini in Conceptu adstruit, quo die Madritum id diploma cursor detulit, & ex equo descendit; ipso momento lampas nocturnis tantùm horis coram imagine SSmæ Virginis solita accendi, media placâ clarâ die spontè ardere cœpit, consumptoque exiguo, quo à præ-

terita nocte supererat oleo, perduravit flamma ipsâ quæ supposita erat aquâ ignis fomentum suppeditante. Ad quod miraculum innumeri convenere, vigiliisque produxere. *Nierembergius in dissertationibus epistolicis epist. 20.* refert miraculum, quod etiam arbores laudē Virginis probet decantare. In Episcopatu Michvoczani sive Tarascorum oppido, quod vocatur Ailla de Jacona habitata ab Hispanis, & Tarascis, accidit, ut in quodam trunco fusto arboris, quam vocant indigenæ Bujabo, inventa sint hæc verba Hispanica, *Maria concepta sin peccato: quod habitum ut miraculum, & servatum in Augustinianorum Ecclesiæ sacrario.*

3. Beatam dicit Mariam coelum & terra; quia majorem præ illis hominibus affert Virgo utilitatem.

Thomas Archiepisc. Valent. conc. de Annunt. Tolle solem quid est in mundo nisi tenebræ, tolle Mariam ab Ecclesia, quid restat nisi caligo? sol trahit nubes. *3. Reg. 18.* jubet Elias prospicere puerum contra mare, respondit: *Non est quidquam.* *Joan. Jerosol. de institut. Monach.* Quia nubecula illa JESU Mater non fuit, à puera visa nasci in illa prima ætate mundi: ideo puer dicit, non est quidquam; sicut antequam Deus in creatione dixisset fiat, nihil fuit, ita & in renovatione antequam fuisset Virginis fiat. *Greg. Nazianz. in Tragoedia.* Regina Domina, & generis humani Bonum. *Stephanus Sabaita in Men. 1. Jan. ode 9.* sic Divam Virginem alloquitur: O quæ Lucem Divinam progenerasti, quæ Luce sol ipse posterior est quæ etiam Lux in forma corporea ad nos appulit homines. Ob quod sic illi applaudit *S. Theophanes Episcopus Nicanus in Men. 20. Jan. ode. 4.* Latere Candelabum Divinam sustineas Lucem. *Idem 16. Jan. ode 5.* Sol ipse omnium vocibus celebrata Virgo te multò illustriorem se ipso agnoscit. *Hermannus Contractus in prof. Ave Maris stella in lucem gentium Maria Divinitus orta.* Euge Dei Porta, quæ non aperta veritatis lumen ipsum Solem justitiæ indutum carne ducis in mundum. *Bernard. serm. in ser. 2. Pentecost.* Omnibus generationibus vitam, & gloriam tribuisti. Sed clariùs expressit *S. Germanus de zona.* Quis post tuum Filium coram gerit generis humani sicut tu? quis ita nos defendit in nostris afflictionibus? quis in supplicationibus adeò pugnat pro peccatoribus? Tu enim cum habes Maternam apud Filium fiduciam & potentiam, nos tuis interpellationibus, & intercessionibus ei efficis familiares, & das salutem, & ab æterno liber as supplicio.

Affert

Affer in hanc rem exemplum ex pietate Virginea in nuptijs Canæ Bernardin. *serm. 2. Dom. 2. post Epiphan.* & sic argumentatur. Si compassa est verecundiæ illorum, à quibus fuit invitata, multò magis compatietur nobis si fuerit piè invocata. *Et S. Bernard. de Purif. B. Virg. serm. 2. cap. 9. tom. 3.* Si hæc non rogata perficiet? si hæc viatrix existens, quid cum regnat in patria? *S. Germ. serm. 11. de Assumpt.* Spiritus tuus ô Maria, & caro tua in sepulchro corruptionem non sustinuit, omnia observas ac contueris, & inspectio tua ad omnes se porrigit; quamvis autem oculi nostri impediuntur, ne te videre queant, tu tamen dignis te ipsam patefacis. Agnoscit suam gloria naturam, & ipsam inprimis colunt eo modo quo loquuntur, quibus nil surdus saxa, & quidem in medio ipsius surdissimæ gentilitatis de quo sequatur.

9. Beatam dicit Mariam Natura inanimata, quæ sub cœlo est; quia Deus illius obsequio cultum Virginis promovet.

Rem miram quæ anno Christi fortè 39. & Virginis 52. contigisse fertur narrat *August. Wichmans Ord. Præmonstr. in Brabantia Mariana lib. 1. cap. 3.* Apostoli nondum Judæa digressi propè Eiddam nunc Diospolim coemptam in civitate synagogam, convertunt in Ecclesiam, & sanctæ Virgini consecrârunt. Res male à Judæis accepta, quocirca rescindebant contractum, pretiumque refundebant, delata res ad Præsidentem Syriæ, qui iussit utriusque partis sigillo signari locum, & per 40. dies è cœlo signum expectari. Recurrerunt interim ad Virginem Apostoli, opemque implorârunt, iussu bene sperare, dum condictâ die aperirint templum, conspexerunt in marmore Divæ Virginis imaginem varijs coloribus miraculosè expressam, locumq; Virgini afferentem. *Author Atlantis Mariani edit. 2. fol. 74.* Statua Deiparæ quæ de Candelaria nomen habet, quæque hodie miraculis claret, in saxi cujuspiam caverna à Gentilibus reperta est. Altera, (*at idem Author fol. 78.*) in ea parte terræ Araucanæ, quæ Tubulia dicitur.

Eandem pietatem & alia saxa erga Deiparam exercuerunt. Non multùm à mari mons est, & in monte spelunca ad formam hemicielij peritissimè facta, in qua statuas collocare solemus, Cannam cum dimidia altitudo habet, latitudine velut ad architectonicas leges respondente; & verò etiam quem in usum natura locum tam bellè efformaverit intuenti apparet: nam statuam Virginis cum Jesu in brachijs eodem è saxo produxit, non insitâ vi, sed prodigio videre est eodem

planè è saxo ludentibus lapidis venis capillaturam, suffuscam, crispatam, & è capite in humeros usque decorè defluentem, vultum candidum, & ad sculpturæ præcepta venustè prominentem, vestem colore rubeo, foris flavo, pallium intus cæruleo, sic imbutum, ut nec in rubeo sandali, nec in cæruleo colore brasili desiderare possis tincturam. Atque hæc omnia eodem è saxo inter, ludentibus diversorum colorum venis jam dudum natura efformavit, ita saxa Virginem. Colla & aqua Virginem. Id contigit circa imaginem dictam B. Virginis de Lasagra in Hispania, referente *Zarita lib. 1. cap. 64. fol. 425.* Exundaverat vehementer Iberus, atque multa loca diluvio involuerat, stabat sacellum in quo dicta imago fuit propè ripam: illud aqua nè patentibus quidem portis ingredi ausa, sed veni aggere coërcita stetit circa sacellum. *Octav. Pancir* ita reliquit scriptum Imago B. Virginis depicta in quadam tegula deciderat in puteum profundiorum: non tantum non permisit ad fundum delabi imaginem, sed eò usque se erexit aqua, donec labra putei superaret, & imaginem placidè in terram effunderet. *Radvins in peregrin. pag. 177.* Non procul ab ea domo, in qua B. Virgo cum Christo in Ægypto septennium degit, mons per modum conclavis ad radicem se dirupit, ut novè hospite præberet aliquamdiu habitaculum; appendunt & Turcæ ibi lampadem propter venerationem.

Ab aqua ad ignem faciamus passum, & ejus cultum erga B.V. spectemus. Coram S. Maria Majoze Romæ, cerei viginti quatuor horis ardentes non rari nullâ sui parte diminuti olim, ita ignis & cereis parcat ob Virginem, & lucet Virgini. *Author Petrus Abbas Cluniacen. lib. 2. de miracul. cap. 30. quod ubi retulit alibi.* Hoc tam nobile & nusquam antè auditum miraculum ad commendandam mortalibus gloriam Matris Domini, non in quolibet ignobili & humili loco, sed in ipso orbis capite, non semel tantum sed assiduo recursum annuo Divina vietas & potentia operatur. Asservatur Atrebatî cereus, argenteâ conclusus thecâ, qui raro & ex speciali tantum occasione accenditur, non ut quibusdam visum continud per annos 500; hic etiam è cera nihil videtur perdere dum ardet, imò et cera ab eodem defluente complures alios formatos non desunt, qui asserunt. *Jacobus Meyerus* certè docet, ex eo derivatos cereos Brugensem, Falcobergensem, Bononiensem, Nigellanum, Arliensem, Blandecanum cereos, imò & Pecquicartianum, in Acquicineto Lesanum, Hippolit. Paulinatensem, ejus esse proles. Sed priusquam ab igne discedamus, narret nobis *Maraccius in Pref. Cesar. Mariæ ad Alex. VII.* Pontificem quoddam contigit Senis anno 1655. Aug. 24. Cum templum S. Francisci conflagravisset, imago Immaculatæ Conceptæ in lignea perveruta

tabula cum velo quo tegebatur mansit indemnis, cum tamen altare marmoreum in quo hæc imago fuit, passum esset. Aō 1383. Civitate Bruburcana à Gallis capta, quidam miles tentavit imaginem S. Virginis spoliare, tam spontè omnes campanæ sonuerunt, veluti pro Maria militantes. In historia quam de imagine S. Virginis S. Mariæ de Porticu, dicta, scribit *Congregatio P.P. Lucensium* hæc habemus: Hanc imaginem S. Gallæ Filiæ Symmachi Patritij, Seraphini detulerunt: è manibus Seraphinorum Joannes I. Pontifex recepit. Spontè interim campanæ Urbis personuerunt, & simul pestis quæ urbem hauriebat, evanuit. Habetur hæc ipsa narratio & apud *Baron. ad annum 504. Marineus* scribit in oppido Oliana sito in ripa Sicoris singulis annis mense Martio, feriâ sextâ ex insula fluminis tria lumina cœrulei coloris ascendere, & Ecclesiam ingredi per fenestram, lampadesq; coram Virginis imagine appensas accendere, & subindè ad locum undè venerant regredi, atque ubi eò deventerint in spectantium oculis evanescere.

Aquæ & ignis ministerio panis coalescit, jam venerationem quam suæ ille Dominæ fecit; *Sylvestro Saavedra Vestig. 3. d. 7. sect. 2.* auscultemus. Consuetudo est in Barcinonensi Conventu Ord. S. Francisci, ut quotidie recentem panem comedant, (*Verba Authoris*) eumque in monasterio pinfant; diebus tamen festis illicum pinferre. Advenit itaque dies Conceptionis Divæ Virginis: Laici inter se controvertere cœperunt, an illa die possent panes coquere, qui asserabant licere, evincunt, præparant massam, formant panes, disponunt pro furno, & linteis interim cooperiunt, dum furnus aptus fiat. Et ecce, panis erga nostram Virginem obsequium, sanguineus interiùs, exteriusque comparet. Defertur res ad Magistratum, & innotescit per principatum Cataloniæ, denique ad Conciliū Basiliense, quod tum celebrabatur, à quo deputati iudices rem examinarunt cum omni diligentia, & concluderunt verè fuisse miraculosam. Meritò *S. Proclus Ciscenus hom. habita coram Concilio Ephesino quæ extat in principio ejusdem Concilij terra & mare* Virginem honorant, & obsequij causâ tanquam satellites Itipari, hoc quidem mitia navigantibus dorsa substernens, illa verò vestigia viatorum inoffensè dirigens. Exultat natura, honorentur sceminæ, choros humana ducat natura, & carmina cantet, glorificentur Virgines: ubi enim abundavit delictum, superabundavit gratia. In officio *Bernardini de Busto approbato à Sixto IV. tertio die infra Octavam Concept. lect. 4. legitur.* Cum S. Dominicus cum hæreticis concertaret, qui inter cætera asserabant B. V. originali peccato maculatam: iudicio ignis rem commisit, ut illud pro rato haberetur, quod conjectum, ignis in charta scriptum servaret, jactæ hæreticorum schedæ & statim exultæ: S. Dominici chartam ignis Virginis obte-

obsequio sus reddidit indemnem. Jam de lapide ibidem refert ex libello *Fr. Ludovici de Conceptione Trinitatij Discalciati* num. 116. *Nierembegius* in quo miraculum summo Pontifici describit tale. In oppido de Valdepeñas (en la Mancha) in domo Clerici Salazar è nubibus decidit lapis cum magno splendore, qui splendor etiam aliquot diebus subsequētibz duravit. In lapide ex una parte fuit insculptum *Ave Maria Virginij madre de*, in altera sensus continuabatur: *Dios concebida sin peccado originali*. In Septa Africa civitate, scribit *Joan. Nider* capillos reperiri in quorū aliquibus legitur *Ave*, in alijs *Maria*, in alijs *gratiā plena*, & sic deinceps in alijs.

10. Beatam Mariam dicit omnis universim creata natura.
Quia propter illam facta & resecta est.

Bernard. id serm. 2. de Pentecost: mellifluè. Ad Mariam, sicut ad Medium, sicut ad Arcam Dei, sicut ad rerum Causam, sicut ad Negotium sæculorum, respiciunt, & qui in cœlo habitant, & qui in inferno, & qui nos præcesserunt, & nos qui sumus, & qui sequentur, & nati natorum, & qui nascentur ab illis: illi qui sunt in cœlo, ut refarciantur, & qui in inferno ut eripiantur, qui præcesserunt, ut Prophetæ fideles inveniantur, qui sequuntur ut glorificentur. *Benè eruditus Rutilius Benzonius Episcopus Lauritanus lib. 6. de anno jubilei cap. 22.* Beata Virgo Cœli universalissima est, ad quam omnia creata sive naturalia, sive supernaturalia referuntur: nec gratiæ cujuscunque ordinis etiam gratis datæ cuicunque conceduntur, nisi per Mariam. Tu etiam ô Virgo (*sic S. Joseph Confess.*) 11. *Feb. ut.* cœlestium, atque terrestrium Emundatio longè mundissima extitisti: per partum enim tuum primigeniâ planè munditiâ mundum emundas, unaque Angelorum benè ordinatam munditiem, in tua persona longè mundiorē efficis, ô mundi totius Servatrix! *Idiota contempt. de B. Virg. cap. 4.* Te Virgo Deus dedit Angelis in Initiationem: hominibus, & nostræ naturæ in Reparationem, inferiori creaturæ in liberationem: tibi in Matrem, dæmonibus in hostem, detentis in limbo Eruptionem. *Bernardin. tom. 1. conc. 61. art. 1. cap. 6.* Tot creaturæ serviunt gloriose Virgini Mariæ, quot serviunt Trinitati, sive spirituales ut Angeli, sive rationales ut homines, sive corporales ut cœli, & elementa: omnia hæc sunt Divino imperio subjugata, & gloriose Virgini subiecta, imò & ille qui Filius Dei est, Virgini benedictæ Matri famulabatur. *Richard. à S. Laur. lib. 8.* Maria Centrum mundi, quia ex omni parte mundi omnes habent ad eam recurrere in omnibus suis necessitatibus, sicut omnes lineæ circumferentiæ recurrunt ad centrum. Ubi *Vulgata usque legitur.*

legit *Proph.* 8. Fundatur exultatione universæ terræ. *Cajet. legit:* Pulchra Sponsa lætificans totam terram. *Hugo Card. super Magnific.* Ad illam respiciunt, & qui habitant in inferno, id est purgatorio, & qui habitant in mundo, primi ut resarciuntur, secundi ut eripiantur, tertij ut reconcilientur.

Quomodo omnes Prophetæ & miracula veteris legis & figuræ, & vitæ, eam respexerunt, brevis colligit *Joan. Geometra.* Illa te omnia præfigurârunt, atque omnes hisce te nominibus compellant: Mare divisum, atque iterum confluens, Portam perviam simul & clausam, Fornacem irroratam simul & accensam, Rubum ardentem, sed non combustum, Nubem in die simul & recti itineris nuntiam, Columnam ignis, non creatum tantum, ut arbitror ignem circumferentem, verum etiam Divinum novumque populum contra spiritualement Pharaonem munientem, Petram melle, id est, verbo fluentem, Virgam, flores, id est, suavem odorem, ac gloriam gentis proferentem, Terram semper sui similem, quæ & plena reperita sit Divinis alimentis, & manna panem incultum proferat, & arationis experta existat, Arcam nunquam quiescentem, Hortum refugij, Facem inextinctam, Templum inaccessum, Montem insecabilem, densum virtutibus & umbrosus, Tabulam à Deo conscriptam, Urnam Deum continentem, Mensam in qua est Panis vitæ, Thalamum in quo Potentissimus quievit, Scalam per quam descendit quidem Deus, sed ascendit homo, quæ à terra quidem incipit, sed ad cælum pertingit. Tanta de te ò Virgo imò plura adhuc miracula, vel potius figuræ miraculorum. *Jsid. orat. de Annunt.* Propter Mariam initio creatus est homo, & extensum cælum, & terra, & quidquid productum est, propter hominem. *Et orat. de Assumpt.* Propter te Dominus, ò Purissima, cælum produxit, terram fundavit. *S. Antoninus p. 4. tit. 15. cap. 44. parag. 2.* Ipsa sola omnes inferiores reduxit tanquam Mediatrix reconciliationis, & Adjutrix redemptionis, & Angelorum numerum restauravit, & subvenit ruinæ ante conspectum Domini, ut dicitur in figura de S. Judith *cap. 13.* & hominem lapsum revocavit ad superos. *S. Bonav. in spec. Virg. cap. 7.* O Fœmina plena & superplena gratiâ. Ait *Anselmus.* Solum loquor Domina, tuis beneficijs plenum esse mundum, inferna penetrârunt, cælos superârunt: per plenitudinem enim gratiæ tuæ, quæ in inferno erant se latantur liberata, & quæ supra mundum sunt, se gaudent restaurata. *Albert Mag. in Biblia Mar. ex Joanne.* Beatissima Domina secundum Evangelium Joannis dicitur Mater restitutionis omnium. *Joan. 1.* dicitur de ejus Filio: Omnia per ipsum facta sunt. Sic dicitur de ipsâ: Omnia per ipsam facta sunt, ut dicit *Anselmus. Idem lib. de excell. Virg.* Merito in te Virgo respiciunt oculi totius creaturæ, quia in te, & per

per te, & de te, benigna manus omnipotentis quicquid creaverat, recreavit. *B. Damian. serm. de Annunt.* De thesauro Divinitatis Mariæ nomen evolvitur, & per ipsam, & in ipsa, & de ipsa, & cum ipsa, totum esse faciendum decernitur. *Richard. à s. Laur. lib. 4. de excell. Virg.* Maria conspicua est bonitate, diferta sapientiâ, tremenda cunctis viventibus potestate, genere illustris, formâ desiderabilis, immensitate incomprehensibilis, æternitate indeficiens, cujus imperium attingit à mari usque ad mare, quæ etiam ex dono Filij sui attingit à fine, usque ad finem fortiter, & omnia cum eo disponit suaviter. *s. Andr. Cret. Orat. de Assumpt.* Sola præter naturam, ad naturam renovandam eligitur, sola servit Opifici universæ naturæ. *Laur. Justin. de casto connubio.* Maria est Renovatio eorum, quæ erant inveterata. *Jdiota cap. 4.* Deus ad hoc te fecit Virgo, ut quod de primo opificio fuerat deformatum, per te reformaretur. *Sophron. epist. de Assumpt.* Instaurantur à Virgine omnia, quæ venerantur, & adorant super se Christum Regem Dominum natum ex eadem Virgine.

Bernardin. tom. 2. serm. 48. Vide quantæ potestatis desiderium fuerat apud Deum, quia quicquid per plurima fiat, (*ita hic Sanctus loquitur.*) à Domino factum est ipso dicente Genes. 1. *Fiat lux &c.* nunc in B. Virg. unico verbo fiat, reditur reformatum. *Jdiota lib. de Virg. M. cap. 1.* Ædificavit Deus te ô Maria Angelis Reginam, hominibus Medicinam, creaturæ inferiori Libertatem. *S. Germ. orat. de Nativit. Virg.* ita nascentem salutat. Salve legis, atque gratiæ Mediatrix, veteris & novi testamenti Sigillum, totius Prophetiæ clarissimum Supplementum; Summa Divinitus inspiratæ Veritas scripturæ, Summa Divinorum arcanorum. Ingredere huc Plenitudo mæ Prophetiæ. (*loquitur ibid. S. zacharias*) huc ades Perfectio Divinarum ordinationum, huc ades Signaculum testamenti ipsius, huc ades Fons ipsius consiliorum, huc ades Declaratio ipsius sacramentorum; huc ades Speculum omnium Prophetarum, huc ades Collectrix malè consonantium, huc ades Conjunctrix jam olim disjunctorum, huc ades Renovatio rerum antiquarum. *S. Antonin. summe tit. 15. c. 14. parag. 14. pag. 4.* Sicut B. Maria Mater est Christi, in & invocationis, & creaturarum innovatarum Mater merito dici potest. Prioritate etiam dicitur Mater, prioritate scilicet prædestinationis: ipsa enim ante sæcula prædestinata est, ut esset Principium ex quo recreandum esset omne creatum. Et sic de ea dicitur Prov. 8. *Dominus possedit me in initio viarum suarum;* id est in principio operum suorum, ut sit prima omnium creaturarum suarum, quæ pure creaturæ sunt. Et v. 30. *Cum eo eram cuncta componens,* scilicet recreando, quæ per culpam quasi destructa erant. *B. Petrus Damian. serm. 11. de Annunt.* Evocatur

statim

statim ille cœlestis conventus, & juxta prophetam *Isai. 16. v. 3.* inquit Deus consilium, cogit concilium, facit sermonem cum Angelis de restauratione eorum, de redemptione hominum, de elementorum renovatione, ac illis stupentibus & mirantibus præ gaudio de modo redemptionis, & statim de thesauro Virginitatis Mariæ nomen evoluitur, & per ipsam, & in ipsa, & cum ipsa totum hoc faciendum decernitur, ut sicut sine illo nihil est factum, ita sine illa nihil relictum sit. *Anselmus alleg. coel. 27.* Hæc est inquit Fœmina mirabiliter singularis, & singulariter mirabilis, per quam elementa renovantur, inferna remediuntur, homines salvantur, Angeli rediintegrantur, fœmina plena & superplena gratiâ, de cujus plenitudinis exundantia resperfa revirescit omnis creatura. *Laur. Iustinian. Patr. Venetus in Anonym. B. V. Maria effecta est Mater Dei, paradisi Scala, coeli Janua, Interventrix mundi, dæmonum Fuga, peccatorum Spes, naufragorum Portus, Maris Stella, Confugium periclitantium, Solamen laborantium, fluctuantium Robur, Dei & hominum verissima Mediatrix.*

xi. Beatam dicunt Mariam ipsi damnati;
quia est illorum Refrigerium.

Receptum est apud Theologos quod *S. Thom. 1. p. q. 71. artic. 4. ad 1.* docet etiam in damnatione reproborum intermicare misericordiam Dei, undè cum reprobi infra condignum puniantur asserit *Rutilius Benzonius Episcopus Lauvetanus in Psal. 86. cap. 32.* hoc sæpè fieri ob preces B. Virginis. Quantitas pœnæ damnatorum ex Dei misericordia, & ex intercessionibus Beatæ Mariæ Virginis citra condignum taxatur. De die Assumptionis *Sanctus Odilo Abbas Cluniacensis* habet sequentia. Dicam aliquid plùs si audeo, dicam fideli præsumptione, dicam piâ temeritate: Totus mundus hodie condignâ jubilatione lætatur, & gaudet, tartarus tantummodò ululat, fremit, & submurmurat, quoniam gaudium, & lætitia hujus dei claustris infernalibus inclusis aliquod remedium & refrigerium præstat: non audent ut opinor ministri tartarei hodiè suos attingere captivos, quos recolunt redemptos illius sanguine, qui pro mundi salute dignatus est nasci de Virgine, & in hoc gratiam facit damnandis, nè dum vivant, diutiùs vivant, & peccata cumulent acriùs vindicanda in inferno. *S. Brigitta revel. extravag. cap. 89.* Illis qui non obtinent pœnitentiam abbreviabit gladius meus: (*ait Virgo*) aliquam pœnam corporalem ante mortem nè diabolus plenam potestatem habeat supra corpus, dum in mundo vixerit, sicut habet potestatem in inferno. *Et paulo post.* Vellet

E e 2

diabolus

diabolus ut homo habens potestatem peccandi quamdiu vixerit, diu viveret, ut post mortem magis doleret: & ideo gratia mea dirumpit laqueum quem videt, id est abbreviat vitam carnis miseræ, contra voluntatem diaboli, nè fiat dolor et iudicio iustitiæ ita horribilis, ut desiderat inimicus.

12. Beatam dicunt doemones; quia illorum est Triumphatrix.

Ipse qui olim ex Epidauri Achajæ Æsculapij nomine Romam pervenit draco, ad Ragusium urbem ex oriente veniens, in monte confedit, non plus duodecim millibus passuum ab urbe anno 789. strages ingens secuta hominum: nam bestia ijs neque integris, sed particulâ eorum certâ pascebatur, ideoque plures requirebat in unum demensum nec alium dignabatur cibum, Ragulium fere exhaustum hominibus, à monstro tota Dalmatia afflicta; statuerunt tandem terras deserere, & ecce ex oriente anno 502. Eremita quidam veniens, is in Breto cellulam lignis & vimine confecit, sex ab urbe passuum millibus, mirati accole audaciam, monent periculi, ille econtra jubet renuntiari Ragusianis se eum esse, qui velit monstrum, possitque interficere: in re difficili majestas viri faciebat auctoritatem: rogatur quis sit, ait se esse Hilariorem ab ultimo oriente à Christo in auxilium urbi afflicte missum, si modò fecerint quæ ipse suaserit. Pollicentur. Tum senex è fureulo parat crucem, hanc cum populo adorat, misericordiam Dei orat, Dominicam Orationem, & Angelicam Salutationem recitat: deinde cruce sumptâ & baculo cum nautis quatuor ad ipsum cubile bestie properat, bestie imperat nomine Christi, sine noxa egrederetur, sequitur draco, cum angulo religat, ad navim ducit, quâ ipse conscensâ draconem per aquas trahit, & in cellam suam deducit, & igne lubjecto concremat. Tum concionem alloquitur senex: hunc draconem esse unam ex spiritibus à quo sciatis ope Deiparæ se liberatos, fidem etiam docuit cives à cuius puritate deslexerant. Cives grati ædem Divæ Virgini exstruunt, imaginem in ea ejusdem locant, quæ deinde miraculis coruscat, appellaturque in Breto. Ita Atlas Marianus lib. 2. fol. 120. Merito Ecclesia Græca in Men. 5. Martij Virginem salutat: Extirpatrix diabolorum, salve o Gladiæ utrinque acute! hostis nostri caput abscondens. Idcirco quod Gen. 3. ipsa conteret caput tuum scriptum est. Mirabiliter virtutem etiam in reliquis feminas in symbolum istius propagatam docet Rupertus 3. de Trinit. cap. 20. Sinuda mulieris plantam dentem serpentis prævenit, & vivacissimum caput ejus, vel leviter præfenserit, statim

statim totum corpus cum capite interit repente, ita ut nullus omnino motus, nullus sensus in aliqua parte residuus sit.

In revelationibus S. Brigitte postquam Angelus explicuisset Angelorum promptitudinem ad obsequia B. Virginis adiecit. Super omnes etiam malignos spiritus, ipsam sic potentem Deus effecit, quod quotiescunque ipsi aliquem hominem Virginis auxilium ex charitate implorantem oppugnaverint, ad ipsius Virginis nutum illico pavidi diffugiunt, volentes potius poenas suas, & misérias sibi multiplicari, quam ejusdem Virginis potentiam taliter super se dominari. Refert ex Vincent. Bellovac. lib. 7. c. 104. in piis Hilarius Angelinus Gazæus de quodam pictore in Belgio qui demones solitus erat teterrimè depingere: invitatus erat ut supra cujusdam templi portam in muro pingeret B. Virginem calcantem draconem infernalem: pinxit omni quâ potuit arte, exquisitissimâ formâ Virginem cum Sanctissimo Infante: venerat jam ad pingendum draconem, & jam prima lineamenta duxerat: noctu per somnum demon illi comparuit, monendo ut abstineret circa se in pingendo veteri suo odio, malè id cessurum. Contempsit pictor minas, ad laborem rediit, ac ubi theatrum conscendit, mox ingens turbo exoritur, qui eum cum theatro rapit, ut in sublime raptum humi affigat: Pictor pauculis opem Virginis in hoc periculo subito, ac veloci implorat: porrexit ex imagine manum Virgo, ac tam diu tenuit sublimem, donec populus accurrens scalas subjecisset, per quas incolumis pictor descendit. S. Bonavent. ex Bern. tom. 6. in spec. B. Virginis lect. 3. Non sic timent hoïtes visibiles quamlibet castrorum multitudinem copiosam, sicut aëreæ potestates Mariæ vocabulum, patrocinium, & exemplum. Fluunt sicut cera à facie ignis ubicunque inveniunt crebram hujus nominis recordationem, sollicitam imitationem. Ludolfus de Saxon. in vita Christi parte 10. c. 5. ex Bern. Ubi nomen Mariæ nominatur, ibi demonium effugitur. Alanus de Rupe lib. de Psal. p. 2. c. 7. ait sibi revelatum. Hæc nomina JESUS, & MARIA duæ sunt fornaces charitatis, quibus torquentur & distorquentur demones. Sed adhuc vivente Virgine non dissimilis roboris nomen ejus fuit. Pelbartus. lib. 7. Stellarij p. 3. a. 3. postquam probasset B. Virginem accepisse Spiritum S. & donum linguarum, docet ex S. Germ. quod ipsa adeò claruit in vita miraculis, ut innumeros ægros, & debiles curaverit, & demones ab obsessis effugerit, qui audito ejus nomine solo, mox exiverunt, & ad ejus intutum horridè clamabant, quod ipsi ferre vul-tum Matris Dei non valerent. Idem refert. (ut obiter attingam) tres mortuos à S. Virgine adhuc vivente redditos vitæ. Et alia plura: Maria enim interpretatur Mare amarum, de quo Bonavent. spec. cap. 1. Maria Mare est gratiâ affluendo, ama-

amarum verò, diabolum submergendo, quemadmodum mare rubrum amarum fuit Ægyptijs in ipso submersis, ò quam amarū & timendum est hoc mare Ægyptijs! ò quam amara, & metuenda est dæmonibus.

Anno 1320. Joanne XXII, Papa die 28. Maij refert *Kircher. lib. 3. Historia* adeò fœda exorta cum fulminibus, & procellis tempestas, ut ædificia Viterbi civitatis passim ruerēt, dæmones etiam specie corvorum, vulturum, ac vesperilionum volitarent, & stridoribus omnes terrerent, & quia tam contonato rerum statu non aliud remediū, quàm Divinum superesse crediderunt indigens, ad Beatam Virginem confugerunt, nec spe frustrati: nam intra lucidum cœli spatium, Maria mūdi Gaudium, Filium exulnis gestans, se miseris ostendit, & monuit, si à furijs infernalibus liberi esse vellent, in sua Urbe SS. Trinitatis adirent templum, ubi in perverusto sacello quodam S. Annæ Matri suæ dedicato imaginem suam inventuri essent, coram qua orarent, certi de miseratione Divina. Quod dum fecissent, ad fontem non procul à civitate disitum Bullicamum dicitur de funestiarum avium exercitus statim avolavit, & cum ingenti ejulatu intra eum se demersit, & sic patuit Mare rubrum, sic Maria dæmonibus. Hæc est Cybora Davidis quâ cum coram obfesso à dæmone Saule 1. Reg. 16. canebat, melius habebat Saul & recedebat ab eo spiritus malus. Hinc *Bonavent. spec. c. 27.* sic orat: *Compesce dæmones nè nobis noceant, præcipe Angelis ut nos custodiant, regis illos in virga ferrea, esto Virga aurea perfectis, Virga ferrea duris, Virga ferrea & dura dæmonibus, & arceas eos à nobis, nè virtutum nostrarum cursum, & obsequium erga te impediāt.*

